

Helena Uhlén
Naturskydd och tillsyn
Naturavdelningen
036-39 51 40

Bildande av naturreservatet Klevabergen i Jönköpings kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Klevabergen, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, i enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bifogad skötselplanen (bilaga 2), för områdets långsiktiga vård.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att

- bevara och vårda en gammal ädellövskog i brantmiljö med solexponerade tallar och senvuxna ekar
- bevara och vårda biologisk mångfald knuten till gammal ädellövskog och framförallt ek.

Syftet ska uppnås genom att

- skogen ska bevaras genom i huvudsak fri utveckling, men begränsning av granföryngring får ske
- ett mindre område med planterad granskog avverkas och omförs till ädellövskog.

Uppgifter om naturreservatet

ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Klevabergen
Areal	28,4 hektar (ha), varav vatten 0 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Jönköping
Socken	Rogberga och Hakarp
Lägesbeskrivning	Mitt emellan Huskvarna och Tenhult, knappt 2 km öster om Rogberga kyrka
Fastigheter	Rogberga-Hyltan 1:18, del av Klevarp 1:2 och Stora Tokarp 4:4
Fastighetsägarkategori	Enskilda och staten (Naturvårdsverket)
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Lantmäteriet.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Klevabergen är en västvänd brant inom Vätterns förkastningsbrant. Området är ca 2 km långt och utgörs av lövträdsdominerad blandskog. Som i många av branterna i Östra Vätterbrantsområdet dominerar ek och tall i de övre delarna och ask och alm i de nedre. Det förekommer dessutom lind, lönn, björk, asp och gran i skogen. Ekarna på höjderna är förhållandevis små och krattartade medan de ekar som växer där jordtäcket är tjockare är större och grövre. Flera sällsynta lavar som bara växer på gamla och grovbarkiga ekar förekommer i Klevabergen. Många av lindarna har tidigare hamlats vilket syns på de korta, knotiga och ofta ihåliga stammarna. Både de grova och vidkroniga ekarna samt lindarna med spår av hamling tyder på att området tidigare varit mer öppet och troligen använts som betesmark.

Naturreservatsföreskrifter

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Inom naturreservatet är det förbjudet att

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar. Undantag gäller för markägaren att röja igenväxningsvegetation (max 10 cm i brösthöjdsdiameter) inom föreskriftsområde I, enligt karta bilaga 1.
2. uppföra byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anläggning
3. anlägga järnväg, väg, led, bro eller spång. Undantag gäller för underhåll av befintlig väg.

4. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för mindre fordon på fastmark för uttransport av fällt vilt. Förbudet gäller inte på befintlig väg enligt fastighetskartan.
5. uppföra mast eller antenn eller anlägga luft- eller markledning
6. anordna upplag av något slag
7. bedriva täkt av något slag
8. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller utföra annan mekanisk markbearbetning
9. plantera in för området främmande arter
10. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen

***B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM
FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV
SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISS INTRÅNG***

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavla
3. avverkning av gran inom föreskriftsområde II, enligt karta bilaga 1.
4. röjning av ung gran, utglesning och luckhuggning kring grova lövträd
5. bekämpning av invasiva främmande arter
6. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

***C. ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM
RÄTTEN ATT FÄRDAS OCH VISTAS INOM
NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT
INOM NATURRESERVATET***

Inom naturreservatet är det förbjudet att

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar eller delar av träd eller buskar
2. plocka eller samla in mossor, lavar eller vedsvampar. Undantag gäller för insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte kan göras i fält.
3. samla in ryggradslösa djur med hjälp av fällor
4. sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning

Inom naturreservatet är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att

5. anordna organiserade tävlingar, övningar eller motsvarande med fler än 100 deltagare
6. anordna läger för fler än 30 deltagare

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för normalt underhåll av befintliga vägar, stigar och ledningar.

Från föreskrifterna undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande för vilka tillstånd erhållits av Länsstyrelsen.

Vid insamling av enstaka växt- eller djurexemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält bör fynden rapporteras till Länsstyrelsen och/eller Artdatabanken.

Från föreskrifterna undantas anläggande och utnyttjande av järnvägen Götalandsbanan/Europabanan efter att tillstånd erhållits av Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller eller kan komma att gälla för området.

Bakgrund

Länsstyrelsen inledde markägarkontakter i november 2003. I september 2005 lämnade Länsstyrelsen i uppdrag till Svefa att värdera det föreslagna området. Samtidigt uppdrogs åt Lars Broman Fastighetskonsult att förhandla om intrångsersättningar eller köp. Det finns avtal om intrångsersättningar eller köp för samtliga av de fem berörda fastigheterna. Under vintern 2006 mättes gränserna in av Lantmäteriet i samråd med markägarna och Länsstyrelsen.

Samråd enligt 25-26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och Jönköpings kommun. Jönköpings kommun framförde vid samrådet att norra delen av naturreservatet berörs av två utredningssträckor av järnvägen Götalandsbanan/Europabanan.

Förslag till beslut och skötselplan skickades i mars 2007 på remiss till markägare, Jönköpings kommun, Skogsstyrelsen och den lokala kretsen och länsförbundet av Naturskyddsföreningen. Berörda sakägare förelades samtidigt att inkomma med yttrande. Yttrande har inkommit från Jönköpings kommun, Banverket, TeliaSonera och Naturskyddsföreningen i Huskvarna-Gränna.

Remissyttranden

Jönköpings kommun anser att naturreservatet inte ska beslutas innan frågan om Götalandsbanans sträckning är avgjord. Om beslutet om naturreservatet tas dessförinnan anser de att beslutet måste utformas så att det lämnar utrymme för en framtida järnvägsdragning.

Banverket ställer sig inte negativa till att naturreservatet bildas, men påpekar att en framtida Götalandsbana kanske kommer att beröra naturreservatet.

TeliaSonera vill att beslutet ger utrymme för dem att genomföra underhållsåtgärder på befintliga ledningar, en luftledning och en jordkabel, inom naturreservatet.

Naturskyddsföreningen i Huskvarna-Gränna tillstyrker att naturreservatet bildas. De har påtalat behovet av att spara en del av de äldre barrträden i norra delen av naturreservatet i syfte att gynna fågellivet. De anser att ett lite större område med hassel bör vara ett eget skötselområde. De tycker även att naturreservatet bör göras tillgängligt för besökare med parkeringsplats och strövstig.

Samtliga remissvar har behandlats och delvis beaktats i beslut eller skötselplan. Länsstyrelsens ställningstagande framgår under rubriken Motivering-bedömning.

Motivering

BESTÄMMELSER

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärrning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bland annat vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet, som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

I 3 kap. 8 § andra stycket MB anges att områden som är av riksintresse för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

BEDÖMNING

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av, de av riksdagen beslutade, miljömålen. Naturreservatsbildning av Klevabergen bidrar till att miljö kvalitetsmålen ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt och djurliv” kan uppfyllas.

Klevabergen är en värdefull äldre ädellövskog med stor andel ek i en solexponerad västbrant. Naturreservatsbildning av Klevabergen prioriteras i enlighet med den strategi som finns vid urval av skogsområden för långsiktigt områdesskydd (Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län, 2006. Länsstyrelsen i Jönköpings län och Skogsvårdsstyrelsen i Jönköping-Kronoberg). Klevabergen är inom högsta värdegrupp och bedöms ha högt bevarandevärde på beståndsnivå, vilket innebär stor mängd och hög kvalitet av bland annat gamla och grova träd. Klevabergen ligger inom värdetrakten Östra Vätterbranterna där det finns en ansamling av naturreservat. Klevabergen tillsammans med närliggande naturreservat bedöms därför ha goda möjligheter att bevara biologisk mångfald på lång sikt. I Klevabergen växer ädellövskog vilket är en prioriterad skogstyp vid val av områden för långsiktigt områdesskydd.

Klevabergen är nyckelbiotopsinventerad av Skogsstyrelsen och större delen av området klassas som nyckelbiotoper eller objekt med höga naturvärden. I området finns flera rödlistade lavar som är beroende av gammal och grovbarkig ek för sin överlevnad. Klevabergen listas i Jönköpings kommuns Naturvårdsprogram 2009-2013 som ett område av högsta naturvärdesklass.

Klevabergen ligger inom område som av Banverket har utpekats som riksintresse för kommunikation enligt 3 kap. 8 § MB, för att möjliggöra en eventuell framtida utbyggnad av järnvägen Götalandsbanan/Europabanan. Det finns ännu inga konkreta alternativ för var järnvägen ska dras och om naturreservatet eventuellt skulle beröras. För att beslutet om naturreservatet inte påtagligt ska försvåra en järnvägsdragning görs anläggande och utnyttjande av järnvägen tillståndspliktig. Om frågan om järnväg blir aktuell ska det prövas i särskild ordning och en tillståndsprövning göras gentemot naturreservatets föreskrifter för att minimera intrånget i områdets naturvärden.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden motiverar ett skydd i första hand mot avverkning av främst lövskog och borttransport av död ved. För att bevara områdets naturvärden finns behov av anpassad skötsel där gran hålls efter till förmån för ädellövträd och tall och vid behov friställs grova ädellövträd. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. De är främst avsedda att bevara en äldre ädellövskog med ek och tall samt innehållande de strukturer och arter som hör till naturtypen. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Det är undantag från föreskrifterna för underhåll av befintliga vägar, stigar och ledningar. Parkeringsplats eller andra anordningar för friluftslivet planeras eller prioriteras inte vid Klevabergen. Dels finns det ingen lämplig angoringspunkt med bil till naturreservatet och dessutom finns naturreservaten Huskvarnabergen och Vista kulle i närheten och dessa har parkeringsplats och andra anordningar för besökare.

Naturreseervatsbildningen är, genom att inte avsevärt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av planerad järnväg, förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 4 (formulär 23).

Uppllysning

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörda dagstidningar. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 31 maj 2013 och de gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i Jönköpings-Posten den 8 maj 2013, vilket innebär att ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 29 maj 2013.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsråd Anneli Wirtén beslutat och naturvårdshandläggare Helena Uhlén varit föredragande, har även länsjurist Ulrika Källberg och tf enhetschef för Naturskydd och tillsyn Charlotta Urberg deltagit.

Anneli Wirtén

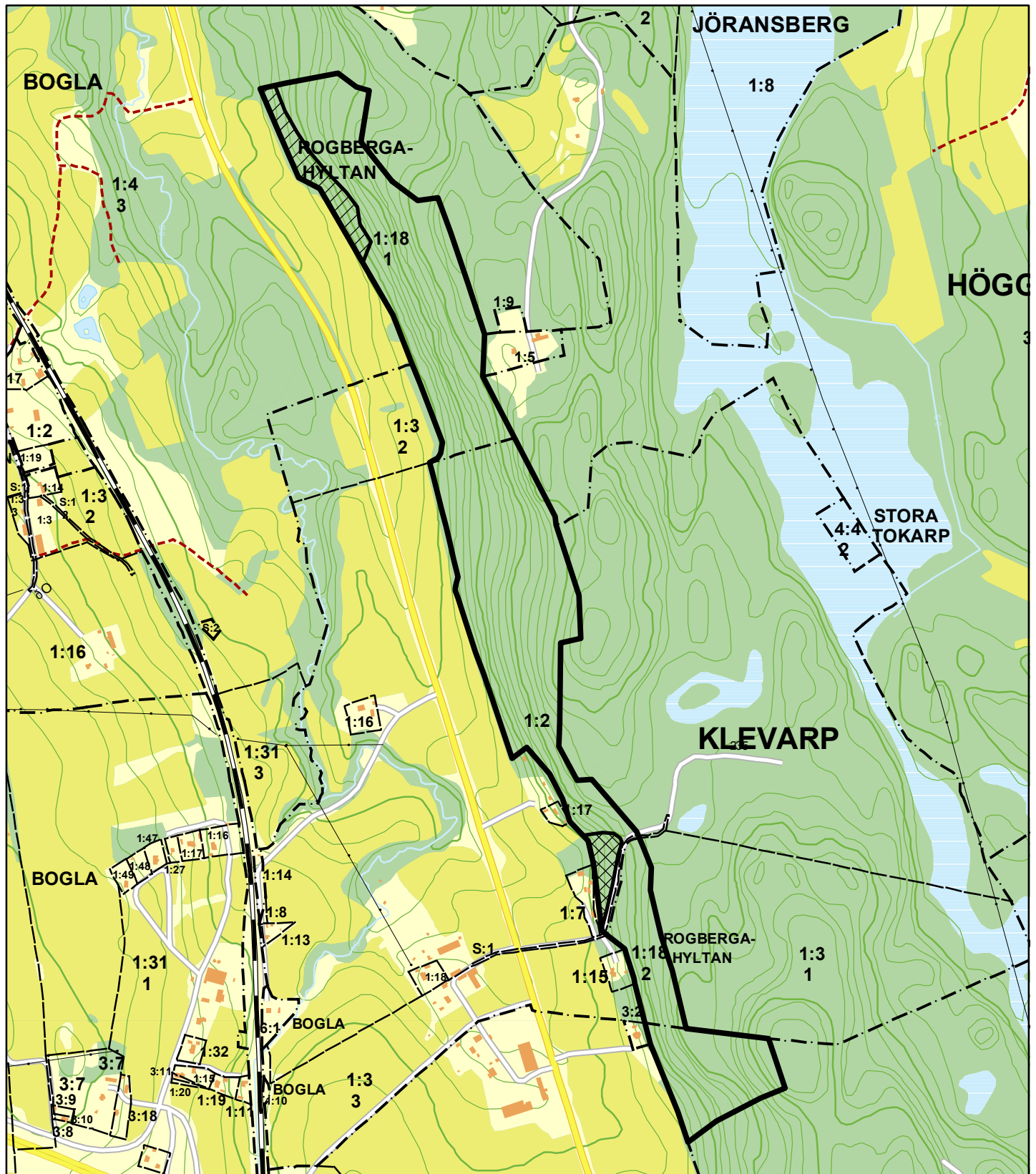

Helena Uhlén

Bilagor

1. Beslutslista
2. Skötselplan med bilagor
3. Sakägarförteckning
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2013-04-29, dnr 511-981-2012

1:10 000

© Bakgrundskartor Lantmäteriet,
dnr 106-2004/188

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

 Gräns för naturreservatet

Föreskriftsområden

 Foreskriftsområde I, föreskrift A1

 Föreskriftsområde II, föreskrift B3

Skötselplan för naturreservatet Klevabergen i Jönköpings kommun

Innehållsförteckning

SKÖTSELPLANENS GILTIGHETSTID	1
1. SYFTET MED NATURRESERVATET	2
2. BESKRIVNING AV OMRÅDET	2
2.1 Administrativa data	2
2.2 Topografi, geologi och hydrologi	3
2.3 Historik och markanvändning	3
2.4 Växt- och djurliv	3
2.5 Friluftsliv	4
2.6 Bebyggelse och anläggningar	4
2.7 Källförteckning	4
3. MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR NATURRESERVATET	4
3.1 Övergripande mål med skötseln	4
3.2 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	5
3.3 Friluftsliv och gränser	7
3.4 Sammanfattning av planerade skötselåtgärder	7
4. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	8
4.1 Uppföljning av skötselåtgärder	8
4.2 Uppföljning av bevarandemål	8
5. BILAGOR	8

Skötselplanens giltighetstid

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Jönköpings län 2013 och gäller tills vidare men bör revideras när tillsyn eller uppföljning visar att behov finns. Beslutets syfte och föreskrifter sätter ramarna för skötselplanens revidering.

Vid frågor om skötsel av reservatet kontakta Länsstyrelsens växel, telefon: 036-39 50 00.

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och vårda en ekdominerad, gammal ädellövskog i brantmiljö
- bevara och vårda biologisk mångfald knuten till gammal ädellövskog och framförallt ek

Syftet ska uppnås genom att

- skogen ska bevaras genom i huvudsak fri utveckling, men begränsning av granföryngring får ske
- ett mindre område med planterad granskog avverkas och omförs till ädellövskog.

2. Beskrivning av området

2.1 ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Klevabergen
Skyddsform	Naturreservat
Areal	28,4 hektar (ha) varav vatten 0 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
IUCN-kategori	IV – Habitat/Artskyddsområde
Miljömål	Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköping
Kommun	Jönköping
Socken	Rogberga och Hakarp
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar (13)
Karta	Fastighetskarta: 64E0FS, 63E9FN Terrängkarta: Jönköping 556, Vaggeryd 545
Lägesbeskrivning	Mitt emellan Huskvarna och Tenhult, knappt 2 km öster om Rogberga kyrka
Fastigheter	Rogberga-Hyltan 1:18, del av Klevarp 1:2 och Stora Tokarp 4:4 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Markägarkategorier	Enskilda och staten (Naturvårdsverket)
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Lantmäteriet.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län
<i>Areal per markslag</i>	
Skog	28,4

<i>Naturtyper</i>		<i>Natura 2000-habitat</i>	
Ädellövskog	15,5 ha	Näringsrik ekskog (9160)	15,5 ha
Lövskog	11,7 ha		
Granplantering	1,2 ha		

2.2 TOPOGRAFI, GEOLOGI OCH HYDROLOGI

Klevabergen är en västvänd brant inom Vätterns förkastningsbrant. Höjdskillnaderna är stora inom reservatet, den lägsta punkten ligger ca 160 meter över havet och den högsta punkten drygt 100 meter högre. Branten ligger i gränsen mellan yngre och äldre graniter. Det finns flera, mer eller mindre tillfälliga, små bäckar som rinner utför branten. Klevabergen ligger inom Motala ströms avrinningsområde.

2.3 HISTORIK OCH MARKANVÄNDNING

Gamla hamlade träd och grova vidkroniga ekar vittnar om att Klevabergen tidigare varit mer öppet och sannolikt har området använts som betesmark.

Enligt fornlämningsregistret finns det flera kulturhistoriska lämningar i och i direkt anslutning till reservatet. I närheten av områdets högsta punkt finns bland annat fossil åkermark (Rogberga nr 47:2 och 47:3). Högstorp är en torplämning (Rogberga nr 47:1) som ligger utanför reservatet men reservatsgränsen sammanfaller delvis med en av torpets gamla stenmurar. I Klevarpas basta har det funnits en linberedningsindustri (Rogberga nr 49:1).

2.4 VÄXT- OCH DJURLIV

Klevabergen är en ca 2 km lång brant strax söder om Huskvarna tätort. Området utgörs av en lövträdsdominerad blandskog. Som i många av branterna i Östra Vätterbrantsområdet dominerar ek och tall i de övre delarna och ask och alm i de nedre delarna. Inslaget av gran varierar längs med branten och är som störst i norra delen. Andra förekommande trädslag är lind, lönn, asp och björk. Skogen är gammal med många senvuxna träd, men det finns en bra åldersspridning. Hassel är rikligt förekommande i buskskiktet.

Det finns ett flertal lindar som växer på bergbranter och stenblock. Deras stammar är korta, tjocka och knotiga vilket visar att de tidigare har hamlats. I de ofta ihåliga stammarna finns det mulm vilket är av stor betydelse för ett flertal insekter.

En del av ekarna är av jätteträdsdimensioner men de flesta är knotiga, klena och krattartade. Många av ekarna som växer där jordtäcket är lite tjockare är invuxna bland både gran, hassel och olika lövträd.

Det finns gott om lodytor och block med en riklig påväxt av många fuktighetsgynnade signalarter som fällmossa, porellor, trubbfjädermossa, platt fjädermossa, klippfrullania och traslav.

Död ved förekommer både som torrakor, lågor och döda grenar i levande träd. Det är en stor variation vad gäller trädslag, dimension och ålder på den döda veden. Enstaka granar har fällt i stormarna 2005 och 2007. I den nordligaste delen av reservatet rinner en bäck och i dess anslutning växer det en sumpskog med bland annat klibbal. I sumpskogen förekommer det arter som gullpudra och bäckbräsa.

Kärlväxtfloran är typisk för ädellövskog med arter som trolldruva, vårärt, desmeknopp och underviol. Även mer exklusiva arter för ädellövskog som tandrot, sårläka och vippärt förekommer. Mossfloran på marken utgörs av vanliga mossor för näringsrika lövskogsförhållanden som kranshakmossa, hasselmossa och vågig praktmossa. De norra och de nedre delarna av reservatet hyser den artrikaste markfloran både vad gäller kärlväxter och mossor. På gamla och grova ekar växer det en exklusiv lavflora med arter som parasitotlav, rosa skärelev, gammelekslav och kortskaftad parasitspik.

Djurlivet är inte undersökt.

Kända förekomster av signalarter och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2a.

2.5 FRILUFTSLIV

Klevabergen är inget välbesökt friluftsområde och det finns inga iordningställda leder eller andra anordningar för besökare.

2.6 BEBYGGELSE OCH ANLÄGGNINGAR

En luftledning till Ekelunda och eventuellt en jordkabel till Falkaberget berör naturreservatet. En skogsbilväg korsar naturreservatet i söder. Flera hustomter gränsar till naturreservatet.

2.7 KÄLLFÖRTECKNING

Fornlämningsregistret. Riksantikvarieämbetet.
Länsstyrelsen i Jönköpings län. Databas över hotade arter.
Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Meddelande 2006:8.
SGU. Jordarts- och berggrundskarta.
Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsbeskrivningar.

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL MED SKÖTSELN

Klevabergen ska utgöras av en biologiskt värdefull naturskog där ädellövskog med stor andel ek dominerar och med bitvis stort inslag av tall. Senvuxna ekar, grova ekar, grova tallar, gamla före detta hamlade lindar och solexponerade gamla träd utgör värdefulla inslag i naturreservatet.

3.2 SKÖTSELOMRÅDEN MED BEVARANDEMÅL OCH ÅTGÄRDER

För skötselområdesindelning, se skötselplankarta bilaga 2b.

SKÖTSELOMRÅDE 1	ÄDELLÖVSKOG	27,8 HA
Naturtyp:	Ädellövskog	15,5 ha
	Lövskog	11,7 ha
	Granplantering	1,2 ha
Natura 2000-habitat:	Näringsrik ekskog (9160)	15,5 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Skötselområdet utgörs av en gammal ädellövskog i brantmiljö med olika arter av ädellövträd, framförallt ek samt tall, triviallövträd och gran. Det är brant och bitvis blockigt. Det finns både hållmarker, med en artfattig markflora, och områden med tjockare jordtäckning och en rikare markflora med bland annat trolldruva och vårärt. Det finns en del grova ekar, men de flesta av ekarna är klena och senvuxna. Gamla lindar som bär spår av tidigare hamling växer i branterna. Hassel förekommer i buskskiktet och i områdets mellersta del, nedanför branten, finns ett lite större hässle. Det finns gott om död ved både som stående, liggande och som döda grenar i träden. En del av granarna har dött av angrepp från granbarkborrar efter stormarna 2005 och 2007.

Delområde 1a utgörs av en 50-årig granplantering med enstaka grova ekar växande bland granarna.

BEVARANDEMÅL

Området ska vara en gammal ädellövskog med stor andel ek. Senvuxen ek och solbelyst tall ska finnas kvar. Det ska finnas grova lövträd av främst ekar. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig. Förekommande rödlistade arter som är knutna till skogsmiljön ska ha förutsättningar att reproducera sig och leva kvar i området. Arealen ädellövskog med stor andel ek och tall ska vara minst 26 ha.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- I delområde 1a avvecklas granen 2013-2020 i syfte att gynna ädellövskog med stor andel ek. Ädellövträden som växer bland granarna ska lämnas kvar. Granen ska upparbetas och köras ut.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Med 5-10 års mellanrum inventeras behovet av röjning av ung gran (max 10 cm i brösthöjdsdiameter) i syfte att gynna ädellövskog och tall. I anslutning till inventeringen görs de röjningar av ung gran som behövs.

- Utglesning kring grova lövträd, främst ek, och luckhuggning görs vid behov i de nedre och mer flacka delarna av området. Syftet är att gynna grova lövträd och solexponerade träd vilket i sin tur är viktigt för flera insektsarter.

SKÖTSELOMRÅDE 2	BETAD LÖVSKOG	0,6 HA
Naturtyp:	Lövskog	0,6 ha
Natura 2000-habitat:	Ej habitat	

OMRÅDESBESKRIVNING

Skötselområdet utgörs av en sluttning mellan vägen i Klevarps basta och tomtmark. Området hyser en lövskog med både ädellöv- och triviallövträd. Det finns enstaka äldre träd samt hassel i buskskiktet. Skogen har tidigare betats och får även i framtiden användas för bete.

BEVARANDEMÅL

Området ska vara en lövskog med inslag av ek. Det ska finnas grova lövträd av främst ekar. Arealen lövskog ska vara 0,6 ha. Området får röjas till en gles skog och betas. Om det inte betas ska det utgöra en del av skötselområde 1 med dess bevarandemål.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Om skötselområdet används för bete får en inledande restaurering göras i syfte att öppna upp området. Sly, ung gran och annan igenväxningsvegetation (max 10 cm i brösthöjdsdiameter) röjs bort och forslas ut ur området. Restaureringen genomförs och bekostas av markägaren och ska ske i samråd med reservatsförvaltaren. Uppsättning av stängsel är markägarens ansvar. Markägaren ansvarar även för att ett eventuellt stängsel plockas bort i framtiden om betet upphör.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Med 5-10 års mellanrum inventeras behovet av röjning av ung gran (max 10 cm i brösthöjdsdiameter) i syfte att gynna ädellövskog och tall. I anslutning till inventeringen görs de röjningar av ung gran som behövs.
- Utglesning kring grova lövträd, främst ek, och luckhuggning görs vid behov. Syftet är att gynna grova lövträd och solexponerade träd vilket i sin tur är viktigt för flera insektsarter.
- Om området används för bete får återkommande röjningar av sly och igenväxningsvegetation göras. Dessa röjningar genomförs och bekostas av markägaren och ska ske i samråd med reservatsförvaltaren.

3.3 FRILUFTSLIV OCH GRÄNSER

Inom Klevabergen iordningställs inga anordningar för besökare utöver en informationstavla. För placering se karta, bilaga 2b.

BEVARANDEMÅL

Reservatets gränser ska vara markerade. Besökare till reservatet ska kunna ta del av information genom informationstavla.

SKÖTSELÅTGÄRDER

- Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavla ska placeras ut inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavlorna ska innehålla karta över området, information om naturreservatets naturvärden, naturreservatsföreskrifter för allmänheten samt delar av allemansrätten.

3.4. SAMMANFATTNING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

Åtgärd	Var	När
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom ett år efter att beslutet har vunnit laga kraft
Informationsskylt		Inom ett år efter att beslutet har vunnit laga kraft
Avverkning av gran	Skötselområde 1a	2013-2020
Inventering av röjningsbehovet av gran (max 10 cm i brösthöjdsdiameter) samt eventuell röjning	Skötselområde 1	Med 5-10 års mellanrum
Utglesning och luckhuggning kring grova lövträd av främst ek	Skötselområde 1	Vid behov

4. Dokumentation och uppföljning

4.1 UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Alla skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska dokumenteras, skriftligt och vid behov med foto. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

4.2 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

En fördjupad uppföljning av naturreservatets värden (natur- och friluftslivs-värden) och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt Länsstyrelsens plan för uppföljning av skyddade områden.

5. Bilagor

- 2a Artlista
- 2b Skötselplankarta

Urval av arter inom naturreservatet Klevabergen

Nedan redovisas kända förekomster av rödlistade arter och signalarter. Arterna är indelade i grupp och därefter i bokstavsordning efter det svenska namnet med det latinska namnet inom parentes.

Kategori: RE (nationellt utdöd), CR (akut hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar), NT (nära hotad), DD (kunskapsbrist), LC (rödlistad 2005 men 2010 bedömd livskraftig), S3 (högt signalvärde), S2 (medelgott signalvärde), S1 (lågt signalvärde).

Inventerat: det år som senaste fyndet observerades.

Referens: SKS (Skogsstyrelsen) uppgiften är hämtad från nyckelbiodropsinventeringen, LST (Länsstyrelsen), HU (Helena Uhlén, inventering under arbetet med naturreservatsbildningen), AP (uppgiften är hämtad från Artportalen).

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter och signalarter. Sekretessarter är inte angivna.

Art	Kategori	Inventerat	Referens
Kärlväxter			
Alm (<i>Ulmus glabra</i>)	VU	2012	LST (HU)
Ask (<i>Fraxinus excelsior</i>)	VU	2012	LST (HU)
Blåsippa (<i>Hepatica nobilis</i>)	S1	2012	LST (HU)
Bäckbräsa (<i>Cardamine amara</i>)	S2	2007	LST (HU)
Desmeknopp (<i>Adoxa moschatellina</i>)	NT, S2	2001	SKS
Gullpudra (<i>Chrysosplenium alternifolium</i>)	S2	2007	LST (HU)
Kransrams (<i>Polygonatum verticillatum</i>)	S3	2001	SKS
Lundelm (<i>Elymus caninus</i>)	S2	2001	SKS
Ormbär (<i>Paris quadrifolia</i>)	S1	2001	SKS
Skogslind (<i>Tilia cordata</i>)	S3	2012	LST (HU)
Sårläka (<i>Sanicula europea</i>)	S2	2002	LST (HU)
Tandrot (<i>Cardamine bulbifera</i>)	S3	2001	SKS
Trolldruva (<i>Actaea spicata</i>)	S3	2002	LST (HU)
Underviol (<i>Viola mirabilis</i>)	S3	2001	SKS
Vippärt (<i>Lathyrus niger</i>)	S3	2001	SKS
Vårärt (<i>Lathyrus vernus</i>)	S3	2001	SKS
Vättersos (<i>Lathraea squamaria</i>)	S3	2012	LST (HU)

Mossor			
Fällmossa (<i>Antitrichia curtipendula</i>)	S3	2002	LST (HU)
Grov baronmossa (<i>Anomodon viticulosus</i>)	S3	2007	LST (HU)
Guldlockmossa (<i>Homalothecium sericeum</i>)	S2	2002	LST (HU)
Klippfrullania (<i>Frullania tamarisci</i>)	S3	2002	LST (HU)
Krusig ulota (<i>Ulota crispa</i>)	S2	2002	LST (HU)
Platt fjädermossa (<i>Neckera complanata</i>)	S3	2002	LST (HU)
Porellor (<i>Porella</i> spp)	S3	2002	LST (HU)
Skuggsprötmossa (<i>Eurhynchium striatum</i>)	S3	2001	SKS
Stubbspretmossa (<i>Herzogiella seligeri</i>)	S2	2001	SKS
Västlig hakmossa (<i>Rhytidiadelphus loreus</i>)	S3	2002	LST (HU)
Lavar			
Brun nållav (<i>Chaenotheca phaeocephala</i>)	S3	2002	SKS
Gammelekslav (<i>Lecanographa amylacea</i>)	VU, S3	2007	LST (HU)
Gelélavar (<i>Collema</i> sp)	S3	2007	LST (HU)
Grynig filtlav (<i>Peltigera collina</i>)	S3	2002	SKS
Gulpudrad spiklav (<i>Calicium adspersum</i>)	S3	2002	SKS
Kortskaftad parasitspik (<i>Sphinctrina turbinata</i>)	VU	1993	AP
Lönnlav (<i>Bacidia rubella</i>)	S3	2002	SKS
Parasitsotlav (<i>Cyphelium sessile</i>)	NT	1993	AP
Rosa skärelav (<i>Schismatomma pericleum</i>)	NT, S3	1993	AP
Rostfläck (<i>Arthonia vinosa</i>)	S2	2007	LST (HU)
Traslav (<i>Leptogium lichenoides</i>)	S3	2002	LST (HU)
Svampar			
Hasselticka (<i>Dichomitus campestris</i>)	S3	2007	LST (HU)

Källförteckning

Artdatabanken 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010.

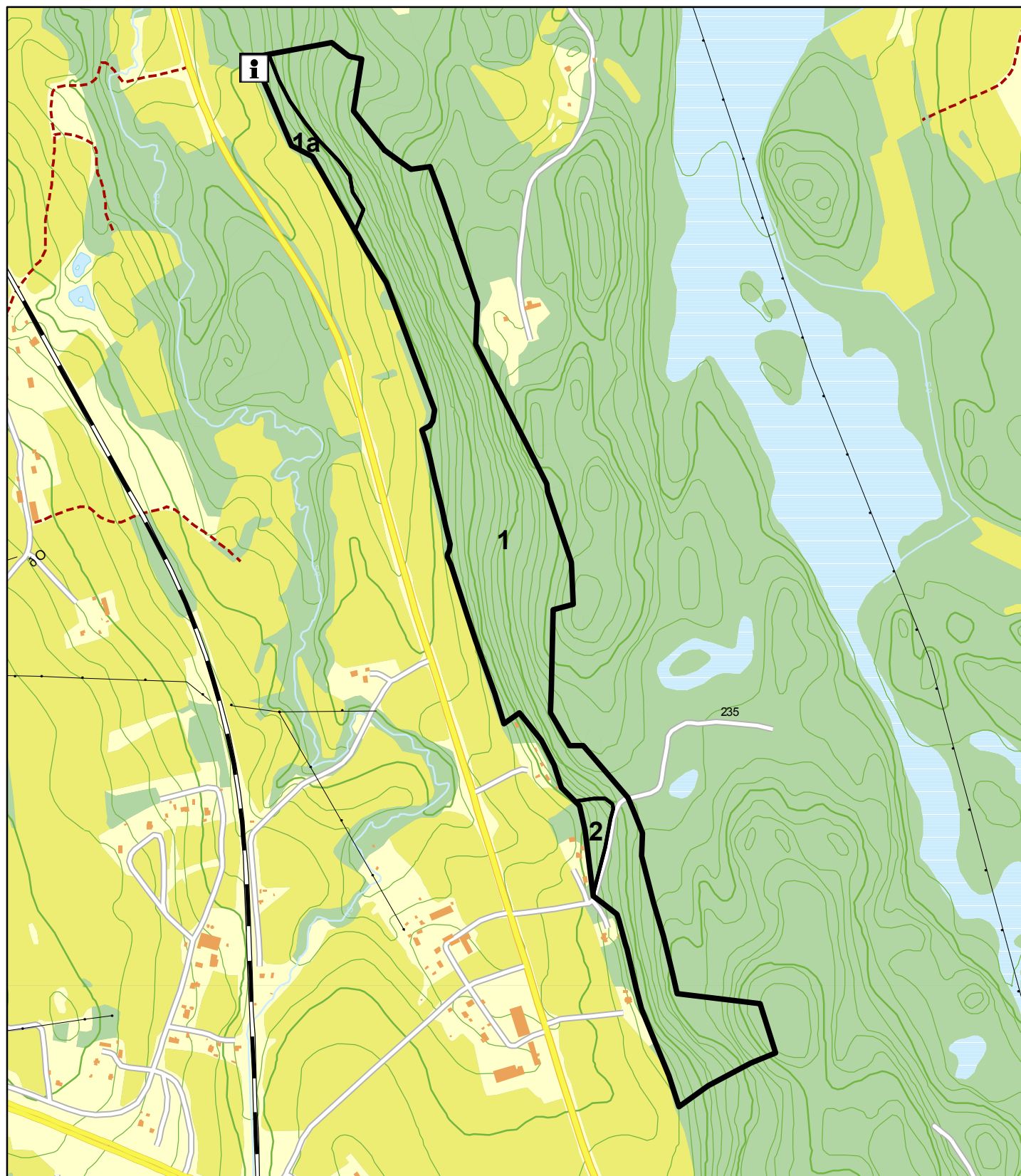
Skogsstyrelsen 1994. Signalarter i projekt nyckelbiotoper.

Skogsstyrelsen 2000. Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog.

Naturreservatet Klevabergen

Bilaga 2b

Skötselplankarta
Tillhör Länsstyrelsen beslut
2013-04-29, dnr 511-981-2012

© Lantmäteriet

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

- Gräns för naturreseptatet
- Skötselområden
- Informationsskylt

1:10 000

